

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine” eelnõu on välja töötatud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 18 lõike 1 ja § 20² lõike 1, söödaseaduse § 29³ lõike 6, § 29⁴ lõike 6 ja 29⁵ lõike 6, toiduseaduse § 49³ lõike 5, § 49⁴ lõike 6 ja § 49⁵ lõike 6 ning veterinaarseaduse § 87 lõike 7, § 88 lõike 10 ja § 89 lõike 6 alusel.

Määruse eelnõu väljatöötamise vajadus tuleneb Riigikogus 27. oktoobril 2021. aastal vastu võetud veterinaarseadusest. Veterinaarseadusega koondatakse senised riigisisesed loomatervishoidu käsitlevad õigusaktid ühtseks veterinaarseaduseks, mille eesmärk on koondada, ühtlustada ja ajakohastada valdkonna õigust, rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (ELT L 84, 31.03.2016, lk 1–208, loomatervise määrus), ja teisi veterinaaria valdkonna Euroopa Liidu vahetult kohaldatavaid määruseid. Veterinaarseaduse jõustumine on kavandatud 1. detsembril 2021. aastal.

Määruse kehtestamisega viiakse veterinaarseadusega kooskõlla järgmised maaeluministri määrused:

- 1) maaeluministri 6. veebruari 2019. a määrus nr 12 „Mesilaspere toetus”;
- 2) maaeluministri 26. juuni 2017. a määrus nr 48 „Ohtliku taimekahjustaja ja eriti ohtliku loomataudi tõttu kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamise toetus”;
- 3) maaeluministri 3. veebruari 2017. a määrus nr 14 „Põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus”;
- 4) maaeluministri 30. aprilli 2019. a määrus nr 44 „Põllumajanduskindlustustoetus”;
- 5) maaeluministri 20. detsembri 2019. a määrus nr 89 „Toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalve tasu maksmise, sularahas vastuvõtmise ja maksmise kontrollimise ning enammakstud järelevalvetasu tagastamise kord”;
- 6) maaeluministri 17. detsembri 2020. a määrus nr 78 „Toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalve toimingute tegemise eest võetava tunnitasu määr 2021. aastal”.

Eelnõu on ette valmistanud Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna valdkonnajuht Maia Radin (tel 625 6529, maia.radin@agri.ee) ja sama osakonna nõunik Allan Aleksašin (tel 625 6277, allan.aleksasin@agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Katrin Tuula (tel 625 6166, katrin.tuula@agri.ee) ja eelnõu on keeleliselt toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Seoses veterinaarseaduse jõustumisega ja sellest tulenevalt loomatauditõrje seaduse (RT I, 01.07.2020, 6) ja veterinaarkorralduse seaduse (RT I, 01.07.2020, 37) kehtetuks tunnistamisega on vaja Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 18 lõike 1 ja § 20² lõike 1, söödaseaduse § 29³ lõike 6, § 29⁴ lõike 6 ja 29⁵ lõike 6, toiduseaduse § 49³ lõike 5, § 49⁴ lõike 6 ja § 49⁵ lõike 6 ning veterinaarkorralduse seaduse § 35³ lõike 8, § 35⁷ lõike 6 ja § 35⁹ lõike 4 alusel kehtestatud maaeluministri määrustes parandada viited ning viia need kooskõlla jõustuva veterinaarseadusega.

Paragrahviga 1 muudetakse maaeluministri 6. veebruari 2019. a määruse nr 12 „Mesilaspere toetus” § 1 lõike 1 sõnastust, asendades viite loomatauditõrje seadusele viitega veterinaarseadusele.

Paragrahviga 2 muudetakse maaeluministri 26. juuni 2017. a määruse nr 48 „Ohtliku taimekahjustaja ja eriti ohtliku loomataudi tõttu kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamise toetus” § 3 lõike 4 punkti 3 sõnastust, asendades viite loomatauditõrje seadusele viitega veterinaarseadusele. Lisaks asendatakse § 2 lõike 1 punktis 1 tekstiosa „põllumajandusministri 25. novembri 1999. a määruse nr 34 „Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kinnitamine” 1. osa 1. peatüki 1. jaos” viitega veterinaarseaduse § 6 lõikele 2.

Paragrahviga 3 muudetakse maaeluministri 3. veebruari 2017. a määruse nr 14 „Põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus” § 3 lõike 1 punkti 2, § 5 lõike 5 ja § 22 lõike 4 punkti 3 sõnastust, asendades viite loomatauditõrje seadusele viitega veterinaarseadusele.

Paragrahviga 4 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2019. a määruse nr 44 „Põllumajanduskindlustustoetus” § 2 lõike 3 sõnastust, asendades viite loomatauditõrje seadusele viitega veterinaarseadusele.

Paragrahviga 5 muudetakse maaeluministri 20. detsembri 2019. a määrust nr 89 „Toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalvetasu maksmise, sularahas vastuvõtmise ja maksmise kontrollimise ning enammakstud järelevalvetasu tagastamise kord” (edaspidi *määrus nr 89*).

Punktiga 1 muudetakse määruse preambulit, asendades viite veterinaarkorralduse seadusele viitega veterinaarseadusele.

Punktiga 2 sõnastatakse uuesti määruse nr 89 § 3 lõiked 2–5, viies need kooskõlla veterinaarseaduse terminite ja sõnastusega. Lõikes 2 sisalduv tähtpäev järelevalvetasu sissenõudmise otsuse tegemiseks asendatakse uue tähtpäevaga. Senine 5. kuupäev muudetakse 7. kuupäevaks. Muudatus on kooskõlas veterinaarseaduse § 88 lõikega 1 ning tuleneb praktilisest vajadusest võimaldada Põllumajandus- ja Toiduametil arvestada otsuse tegemiseks sätestatud ajavahemikku jäävate puhkepäevade või riigipühadega ning vormistada järelevalvetasu sissenõudmise otsus tähtaegselt.

Muudetavad lõiked 3–5 käsitlevad tehtavaid veterinaarjärelevalve toiminguid, mille tegemise eest tasu makstakse, ja järelevalvetasu sissenõudmise otsustega seonduvat. Lõikes 3 sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 IV lisas kehtestatud ning veterinaarseaduse alusel kogutavad, peamiselt kogusepõhised tasud ja nende tasude kogumise alused. Enamasti on kasutusel ühikumäärad ning tasu arvestamise aluseks on käitleja andmed või asjaomase saadetise kogus või maht. Erandiks on transiitkauba kontroll, mille puhul arvestatakse toiminguid teinud ametnike arvu ning toimingute tegemiseks kulunud aega.

Lõikes 4 loetletud alustel kogutava järelevalvetasu suurus arvestatakse toimingute tegemiseks kulunud aja ning toiminguid teinud järelevalveametnike arvu alusel. Lõikes viidatud toiduseaduse, veterinaarseaduse ja söödaseaduse alusel teatamis- või loakohustusega ettevõtja ettevõtte nõuetekohasust hinnatakse nii enne tegevuse alustamist kui tegutsemise ajal. Järelevalvetoimingute tegemisele kulunud aega arvestatakse poole tunni täpsusega. Arvesse ei võeta järelevalvetoimingute tegemise paika kohalesõiduks kulunud aega.

Lõikega 5 tehtav muudatus käsitleb järelevalvetasu sissenõudmise otsuse elektroonilist kättetoimetamist ja selle tähtaega, millega täpsustatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korda. Otsuse elektrooniliseks kättetoimetamiseks on vaja kohustatud isiku selgelt väljendatud nõusolekut. Kui kohustatud isik on sellise nõusoleku andnud ja järelevalvetasu sissenõudmise otsus tehakse isikule teatavaks elektroonilise kättetoimetamisega, siis loetakse veterinaarseaduse § 88 lõike 4 kohaselt järelevalvetasu sissenõudmise otsus haldusmenetluse seaduse § 27 lõike 2

punktides 3 ja 4 nimetatud kohustatud isikule kätte toimetatuks, kui kohustatud isiku e-posti aadressil on saadetud otsus või selle väljavõte. Seega tuleneb veterinaarseadusest haldusmenetluse seadust täpsustav säte selle kohta, millal saab lugeda elektrooniliselt kättetoimetatud otsuse isikule teatavaks tehtuks. Haldusmenetluse seaduse § 27 lõike 2 punktides 3 ja 4 nimetatud isikutele loetakse elektrooniliselt edastatud dokument kättetoimetatuks haldusmenetluse § 27 lõike 2 punktides 3 ja 4 sätestatud korras, see tähendab siis, kui otsus või selle väljavõte on edastatud äriühingu äriregistrisse kantud e-posti aadressil või avalik-õigusliku juriidilise isiku avaldatud elektronposti aadressil.

Punktiga 3 täiendatakse määruse nr 89 § 3 lõikega 5¹. Lõike 5¹ kohaselt Põllumajandus- ja Toiduametile antakse juhul, kui kohustatud isik ei ole andnud nõusolekut järelevalvetasu sissenõudmise otsust elektrooniliselt kätte toimetada, kaalutusõigus valida muu otsuse kättetoimetamise viis. Sellisel juhul teeb Põllumajandus- ja Toiduamet järelevalvetasu sissenõudmise otsuse isikule teatavaks, toimetades otsuse paberäkirja või -väljavõtte isikule kätte otse või posti teel viie tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates. Seda võib pidada pigem erandlikuks, kuna Põllumajandus- ja Toiduameti praktikas saadetakse enamik otsuseid ettevõtjatele elektrooniliselt.

Punktiga 4 sõnastatakse uuesti määruse nr 89 § 3 lõige 6, milles sätestatakse järelevalvetasu maksmise tähtaeg, milleks on 28 kalendripäeva järelevalvetasu sissenõudmise otsuse saamise päevast arvates. Sõnastus on kooskõlas veterinaarseaduse § 88 lõikega 6. Tähtaega on võrreldes kehtiva korraga muudetud, praegune tähtaeg on kümme tööpäeva. Tähtaja jooksul tasu maksmata jätmise korral koostatakse kehtiva korra kohaselt uus haldusakt ehk ettekirjutus maksmata järelevalvetasu sissenõudmiseks. Tähtaja pikendamine on seotud maksmise korra muudatusega veterinaarseaduses. Kuna järelevalvetasu maksmata jätmisel enam vahepealset haldusakti ehk ettekirjutust ei koostata, on kohustatud isikule antud pikem tähtaeg oma kohustuse täitmiseks.

Punktiga 5 parandatakse terminid määruse nr 89 § 4 pealkirjas ning viiakse need kooskõlla veterinaarseaduse terminitega. Lisaks loomade, loomsete saaduste, toidu ja sööda Eestisse toimetamisele reguleerib kõnealune paragrahv ka loomse paljundusmaterjali, heina ja põhu Eestisse toimetamise korral järelevalvetasu maksmise korda.

Punktidega 6 ja 7 viiakse määruse nr 89 § 4 lõigete 1 ja 2 sõnastused kooskõlla veterinaarseaduse sõnastuse ja terminitega.

Punktiga 8 asendatakse määruse nr 89 § 4 lõikes 3 viide veterinaarkorralduse seadusele viitega veterinaarseadusele.

Punktiga 9 täpsustatakse määruse nr 89 § 5 teksti sissejuhatavat lauseosa, viies selle kooskõlla veterinaarseaduse sõnastusega.

Punktiga 10 muudetakse määruse nr 89 § 8, millega täpsustatakse kehtivat enammakstud järelevalvetasu tagastamise korda. Enammakstud järelevalvetasuna käsitatakse vales summas või valele adressaadile tehtud makseid. Üldjuhul tagastatakse ettenähtust suuremas summas makstud tasu maksjale automaatselt. Siia hulka kuuluvad ka kõik maksed, mida Põllumajandus- ja Toiduamet ei suuda nõuetega siduda ning mis enamasti makstakse seetõttu, et tasumisel on eksitud rekvisiitidega. Kohustatud isikule on jäetud võimalus taotleda näiteks ekslikult või muul juhul enammakstud järelevalvetasu tagastamist, kui seda isikule eelnevalt automaatselt tagastatud ei ole. Taotlust on võimalik esitada kahe aasta jooksul järelevalvetasu maksmise päevast arvates, esitades selleks vajalikud dokumendid. Taotlusele tuleb lisada ka maksmist tõendav dokument.

Punktiga 11 muudetakse määruse nr 89 § 11. Terminite ühtlustamise eesmärgil asendatakse sõna „kalendripäeva” sõnaga „päeva”. Sisuliselt kantakse tagastatav järelevalvetasu tagasi sama aja jooksul.

Paragrahviga 6 muudetakse maaeluministri 17. detsembri 2020. a määruse nr 78 „Toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalve toimingute tegemise eest võetava tunnitasu määr 2021. aastal” preambulit, asendades viite veterinaarkorralduse seadusele viitega veterinaarseadusele.

Paragrahvis 7 sätestatakse eelnõu jõustumise tähtpäev.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/429 (ELT L 84, 31.03.2016, lk 1–208) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2017/625 (ELT L 95, 07.04.2017, lk 1–142).

4. Määruse mõjud

Määruse rakendamisega ei kaasne mõjusid loodus- ja elukeskkonnale, riigi julgeolekule, kohaliku omavalitsuse korraldusele ega regionaalarengule. Määruses tehtud muudatused on peamiselt tehnilist laadi. Määrusega viiakse maaeluministri määrused kooskõlla veterinaarseadusega, mille jõustumisel tunnistatakse kehtetuks loomatauditõrje seadus (RT I, 01.07.2020, 6) ja veterinaarkorralduse seadus (RT I, 01.07.2020, 37).

Määrusel on väheoluline mõju majandusele ja riigiasutuste korraldusele, kuna sellega täpsustatakse määruses nr 89 sätestatud toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalve tasu maksmise korda ning enamakstud järelevalvetasu tagastamise korda.

Mõju riigiasutustele on positiivne, eriti valdkonnas võetavate järelevalvetasude kogumise korraldamise kontekstis. Olulised muudatusega kaasnevad erinevused on nii protsessi kiirendamine, lihtsustamine kui ka muudatused töökorralduses.

Majanduslik mõju käitlejatele on positiivne, kuna järelevalvetasu sissenõudmise otsuse täitmiseks esitatav tähtaeg pikeneb ning sektori ettevõtetel on võimalik rahavooge paindlikumalt planeerida.

Kuna määruse rakendamisega ei kaasne olulisi mõjusid, ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi ega -kulutusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on eelnõu kohaselt kavandatud 1. detsembril 2021. aastal. Jõustumise kuupäev on sätestatud arvestusega, et määrus jõustuks samal ajal veterinaarseaduse jõustumisega, sest eelnõus tehtud muudatused tulenevad nimetatud seadusest.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Põllumajandus- ja Toiduametile ning Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale ning Eesti Kaubandus-Tööstuskojale.